

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.5.2018.
COM(2018) 322 final

2018/0132 (APP)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

U članku 312. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („Ugovor”) propisuje se da se jednoglasno donesenom Uredbom Vijeća utvrđuje višegodišnji financijski okvir. Financijskim okvirom *utvrđuju se godišnje gornje granice odobrenih proračunskih sredstava za preuzimanje obveza po kategorijama izdataka i godišnje gornje granice odobrenih proračunskih sredstava za plaćanje* te se njime *utvrđuju sve druge odredbe koje su potrebne da bi se godišnji proračunski postupak neometano odvijao*.

Prvi višegodišnji financijski okvir (u to vrijeme pod nazivom financijske perspektive) donesen je prije trideset godina zajedno s odredbama o međuinstitucijskoj suradnji i proračunskoj disciplini¹. Taj i sljedeći financijski okviri omogućili su poboljšanje i olakšavanje godišnjeg proračunskog postupka i suradnje među institucijama uz istodobno povećanje proračunske discipline i predvidljivosti financiranja višegodišnjih programa i ulaganja.

Uključivanjem višegodišnjeg financijskog okvira u primarno zakonodavstvo Unije u Ugovoru je priznata njegova važnost kao temelja proračunske arhitekture Europske unije.

Postojeća Uredba o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2014.–2020. donesena je 2. prosinca 2013.² Istog dana Europski parlament, Vijeće i Komisija odobrili su Međuinstitucionalni sporazum o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju³. Uredba o VFO-u revidirana je 2015.⁴ u skladu s odredbama njezina članka 19. kako bi se uzelo u obzir kasnije programiranje sredstava u okviru podijeljenog upravljanja te ponovno 20. lipnja 2017.⁵ nakon njezina preispitivanja na sredini razdoblja.

U ovom obrazloženju naglasak je na elementima koji su novi ili za koje Komisija predlaže izmjenu u odnosu na postojeću Uredbu o VFO-u, i to u Prijedlogu uredbe o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. („Uredba o VFO-u”) i u nacrtu Međuinstitucijskog sporazuma o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju⁶ („nacrt Međuinstitucijskog sporazuma”).

Datum primjene tih prijedloga predviđen je za 1. siječnja 2021. i oni se predstavljaju za Uniju od 27 država članica, u skladu s obavijesti Ujedinjene Kraljevine o namjeri povlačenja iz Europske unije i Euratoma na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji, koju je Europsko vijeće zaprimilo 29. ožujka 2017.

2. NOV, MODERAN PRORAČUN.

2.1. Glavne političke smjernice

Prijedlog Uredbe o VFO-u i nacrt Međuinstitucijskog sporazuma slijede načela i glavne političke ciljeve istaknute u Komunikaciji Komisije „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani: višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.”, donesenoj 2.

¹ Međuinstitucijski sporazum o proračunskoj disciplini i poboljšanju proračunskog postupka koji su 29. lipnja 1988. potpisali Parlament, Vijeće i Komisija (SL L 185, 15.7.1988., str. 33.).

² SL L 347, 20.12.2013., str. 884.

³ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

⁴ SL L 103, 22.4.2015., str. 1.

⁵ SL L 163, 24.6.2017., str. 1.

⁶ COM(2018) 323, 2.5.2018.

svibnja 2018.⁷ („Komunikacija o VFO-u”), posebno u pogledu trajanja VFO-a, njegove strukture koja odražava političke prioritete, potrebe za povećanom fleksibilnosti i iznosa predviđenih u samom višegodišnjem financijskom okviru.

2.2. Struktura VFO-a i gornje granice VFO-a

Struktura „naslovâ” za rashode u VFO-u odraz je prijedloga jednostavnijeg i transparentnijeg proračuna usmjerenog na jasne prioritete politika. Pojediniosti o strukturi i politikama koje su obuhvaćene u svakom naslovu opisane su u Komunikaciji o VFO-u.

VFO je podijeljen u sedam naslova s tri posebna iznosa ispod gornje granice: za „Ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju” u naslovu II., za „Rashode povezane s tržištem i izravna plaćanja” u naslovu III. te za „Administrativne rashode institucija” u naslovu VII. (vidjeti tablicu u Prilogu ovoj Uredbi).

Za potporu prioriteta Unije u kontekstu EU-a sa 27 država članica te kako bi se u obzir uzelo uključivanje Europskog razvojnog fonda u proračun Unije, Komisija u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. predlaže gornju granicu za obveze u iznosu od 1 134,6 milijardi EUR u stalnim cijenama iz 2018., što je jednako iznosu od 1,11 % BND-a EU-a, te odgovarajuću gornju granicu za plaćanje u iznosu od 1 104,8 milijardi EUR u stalnim cijenama iz 2018., što je jednako iznosu od 1,08 % BND-a EU-a.

Zajedno s ovim prijedlogom Komisija predlaže zakonodavni paket za reformu sustava vlastitih sredstava Unije, koji uključuje prijedlog Odluke Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije⁸, uključujući povećanje gornje granice godišnjih zahtjeva za uplatu vlastitih sredstva za plaćanje na 1,29 % BND-a EU-a te za obveze na 1,35 % BND-a EU-a. To povećanje odražava veću potrebu za plaćanjima zbog uključivanja Europskog razvojnog fonda u proračun i financiranja novih prioriteta uz istodobno osiguravanje dovoljne sigurnosne razlike do gornje granice kako bi se osiguralo da Unija može ispuniti svoje financijske obveze u svim okolnostima.

2.3. Fleksibilnost

Iako je financijski okvir namijenjen osiguravanju proračunske discipline, istodobno mora osiguravati odgovarajuće razine fleksibilnosti kako bi se omogućila učinkovita raspodjela resursa i brz odgovor Unije na nepredviđene okolnosti i hitne situacije.

U prvim godinama primjene višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.–2020. Unija se suočila s nepredviđenim izazovima nezabilježenih razmjera do kojih je došlo zbog nestabilnosti u njezinu susjedstvu, što je dovelo do sigurnosnih prijetnji i masovnih migracijskih kretanja. Kako bi se mobilizirala dodatna financijska sredstva za mjere kojima se doprinosi rješavanju navedenih izazova, fleksibilnost VFO-a koristila se u velikoj mjeri, posebno mobilizacijom posebnih instrumenata uspostavljenih u okviru Uredbe o VFO-u. Time je Uniji omogućeno poduzimanje odlučnih mjera, no fleksibilnost proračuna testirana je do krajnjih granica.

Stoga je 2016. u kontekstu preispitivanja/revizije u sredini razdoblja VFO-a 2014.–2020.⁹ detaljno ispitano funkcioniranje instrumenata za fleksibilnost, a 2017. pri reviziji Uredbe o VFO-u uvedena su dodatna poboljšanja.

⁷ COM(2018) 321, 2.5.2018.

⁸ COM(2018) 325, 2.5.2018.

⁹ Preispitivanje/revizija u sredini razdoblja višegodišnjeg financijskog okvira 2014.–2020.: Proračun EU-a usmjeren na rezultate, COM(2016)603 final, 14.9.2016.

Brojni parametri, npr. duljina razdoblja obuhvaćenog financijskim okvirom, broj i struktura naslova za rashode, udio potrošnje EU-a unaprijed dodijeljen državama članicama i regijama ili unaprijed utvrđen „referentnim iznosima” donesenima suodlučivanjem, razlike do gornje granice na raspolaganju u okviru svake gornje granice rashoda i razlike koje preostaju između gornjih granica financijskog okvira i gornje granice vlastitih sredstava, utječu na stupanj fleksibilnosti ili krutosti financijskog okvira. Pri izradi svojih prijedloga za sljedeći financijski okvir Komisija je uzela u obzir te elemente.

Zbog razloga utvrđenih u Komunikaciji o VFO-u, fleksibilnost proračuna bit će više nego ikad ranije ključno načelo na kojem će se temeljiti sljedeći višegodišnji financijski okvir. Na temelju inovativnih odredbi koje su već uključene u VFO za razdoblje 2014.–2020., naglasak bi u budućnosti trebao biti na konsolidaciji, jačanju i pojednostavnjivanju mehanizama fleksibilnosti kako bi se uspostavio prilagodljiviji okvir, a istodobno zadržala stabilnost koju višegodišnji okvir nudi.

Komisija stoga predlaže da se sljedeće odredbe o fleksibilnosti uključe u Uredbu o VFO-u i nacrt Međuinstitucijskog sporazuma:

1. **Najveća upotreba gornjih granica rashoda putem posebne i najveće fleksibilnosti među naslovima i godinama:** osim zadržavanja dovoljne razine nedodijeljenih razlika do gornje granice, Komisija predlaže potpuno iskorištavanje mehanizama **ukupne razlike do gornje granice za plaćanje** uvedene u okviru aktualnog okvira. Kao novost Komisija predlaže proširenje veličine i opsega postojeće ukupne razlike do gornje granice za obveze kako bi se uspostavila **pričuva Unije** koja će se financirati iz razlika do gornje granice za obveze iz prethodne financijske godine te s pomoću sredstava za koja su obveze preuzete u proračunu EU-a, ali koja nisu sasvim potrošena u provedbi programa EU-a i stoga su opozvana. I dalje bi se zadržala **pričuva za nepredviđene izdatke** kao instrument zamišljen kao krajnje rješenje.
2. Predlaže se da se mogućnost odstupanja od indikativnih iznosa u programima koji se donose redovnim zakonodavnim postupkom poveća sa 10 % na 15 % kako bi se povećala fleksibilnost unutar naslova.
3. U pogledu **posebnih instrumenata** koji omogućuju unošenje odobrenih sredstava u proračun iznad gornjih granica utvrđenih u VFO-u, trebalo bi pojasniti da to vrijedi i za mobilizirana odobrena sredstva za preuzete obveze i za mobilizirana odobrena sredstva za plaćanje. Osim toga:
 - (a) revidirano je područje primjene posebnih instrumenata, npr. Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji i pričuve za pomoć u nuždi, i prema potrebi prošireno (primjerice kako bi se omogućila aktivacija pričuve za pomoć u nuždi u Uniji) te su uz to pojednostavnjeni postupci mobilizacije.
 - (b) predloženo je da se povećaju najveći iznosi koji su svake godine dostupni Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji, Fondu solidarnosti Europske unije, pričuvi za pomoć u nuždi i instrumentu fleksibilnosti. Naposljetku, i u okviru instrumenta fleksibilnosti trebalo bi omogućiti upotrebu neiskorištenog dijela godišnjih iznosa pričuve za pomoć u nuždi kao što se trenutačno već mogu upotrebljavati u okviru Fonda solidarnosti Europske unije i Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji.

2.4. Prilagodbe, preispitivanje i revizija VFO-a

Financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. prikazan je u cijenama iz 2018. Zadržan je postupak za njegovu tehničku prilagodbu i deflator od 2 %. Godišnja tehnička prilagodba

uključuje i izračune iznosa koji se odnose na ukupnu razliku do gornje granice za plaćanje, ukupnu razliku do gornje granice za obveze (pričuva Unije), instrument fleksibilnosti i pričuvu za nepredviđene izdatke, u skladu s odredbama o najvećim godišnjim iznosima i prijenosima neiskorištenih iznosa koji potječu iz prethodnih godina koje su propisane u Uredbi. Rezultati prilagodba trebaju se dostaviti proračunskom tijelu prije proračunskog postupka za godinu $n + 1$.

Prilagodbe gornjih granica VFO-a mogu biti potrebne i zbog drugih okolnosti. Primjerice, u slučaju dopuštanja ponovnog planiranja proračunskih sredstava za obveze u slučaju kasnijeg donošenja novih pravila ili programa u okviru podijeljenog upravljanja, ili za prilagodbu iznosa za kohezijsku politiku najnovijim statističkim podacima u odnosu na metodu raspodjele. Isto tako u slučaju omogućivanja ponovnog planiranja proračunskih odobrenih sredstava zbog ukidanja mjera suspenzije koje su mogle biti donesene na temelju posebnih temeljnih akata kojima se povezuje učinkovitost sredstava s dobrim gospodarskim upravljanjem ili zaštitom proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama.

Čini se primjerenim zadržati odredbe u kojima se utvrđuju slučajevi u kojima se predviđa revizija VFO-a (revizija Ugovorâ koja ima proračunske posljedice, proširenje Unije, ponovno ujedinjenje Cipra).

Preispitivanje VFO-a u sredini razdoblja predviđeno je za kraj 2023. To preispitivanje može, prema potrebi, biti popraćeno relevantnim prijedlozima za reviziju Uredbe.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

3.1. Uredba o višegodišnjem financijskom okviru

Kao i u postojećoj Uredbi 1311/2013, odredbe nacrtâ Uredbe o VFO-u strukturirane su u poglavlja. Redoslijed nekih odredaba promijenjen je kako bi se pojednostavnio prikaz.

Poglavlje 1. – Opće odredbe

Članak 1. – Višegodišnji financijski okvir

Tekstom u članku 1. određuje se trajanje višegodišnjeg financijskog okvira koji se utvrđuje na sedam godina (od 2021. do 2027.) iz razloga navedenih u Komunikaciji o VFO-u.

Članak 2. – Pridržavanje gornjih granica VFO-a

U članku 2. prvom podstavku upućuje se na Prilog koji sadržava tablicu gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira i utvrđuje se obveza institucija da poštuju gornje granice tijekom proračunskog postupka u skladu s odredbama Ugovora.

Propisuje se i prilagodba iznosa ispod gornje granice za rashode povezane s tržištem i izravna plaćanja u skladu s primjenom fleksibilnosti između dva stupa zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) kako je utvrđeno u zakonodavstvu o ZPP-u.

U drugom stavku uvode se posebni instrumenti koji su dodatno definirani u poglavlju 3. nacrtâ Uredbe (članci od 9. do 14.), s načelom da ti instrumenti nisu uključeni u višegodišnji financijski okvir i da se njihovo financiranje u posebnim okolnostima osigurava iznad gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira, za odobrena sredstva za preuzete obveze i za odgovarajuća odobrena sredstva za plaćanje. Kako bi se zadržala trenutačna razina fleksibilnosti i uloge institucija u mobilizaciji tih instrumenata, postupci primjenjivi na mobilizaciju tih instrumenata uvršteni su u nacrt Međuinstitucijskog sporazuma.

U trećem stavku preuzima se tekst postojećeg članka 3. stavka 3. i usklađuje ga se s definicijom financijske pomoći državama članicama utvrđenom u Glavi X. Financijske

uredbe¹⁰. Time su obuhvaćeni svi zajmovi državama članicama koji se mogu osigurati u okviru instrumenta pomoći platnim bilancama („BoP”)¹¹ i Mehanizma za europsku financijsku stabilnost („EFSM”)¹², te nova europska funkcija stabilizacije ulaganja, kojom se osiguravaju zajmovi državama članicama koje su se suočile s velikim asimetričnim šokom. Zadržava se načelo kojim se predviđa da ako otplata zajma pod jamstvom u okviru financijske pomoći državama članicama mora biti pokrivena iz proračuna Unije, te potencijalne rashode treba isključiti iz financijskog okvira (npr. iznosi koji bi se mobilizirali iznad gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira.)

Relevantna gornja granica kojom se ograničava sposobnost Unije da jamči pozajmljivanje iz proračuna Unije jest gornja granica vlastitih sredstava, a ne gornja granica VFO-a.

Članak 3. – Poštovanje gornje granice vlastitih sredstava

U ovom članku ponavlja se tekst članka 4. postojeće Uredbe. Pridržavanje gornje granice vlastitih sredstava mora se osigurati za svaku godinu. Ako bi gornje granice za odobrena sredstva za plaćanje za posljedicu imale stopu zahtjeva za uplatu vlastitih sredstava koja nadilazi gornju granicu vlastitih sredstava, gornje granice financijskog okvira morale bi se prilagoditi.

Poglavlje 2. – Prilagodbe VFO-a

Članak 4. – Ukupna razlika do gornje granice za plaćanje

U ovom članku ponavlja se tekst članka 5. postojeće Uredbe za razdoblje 2022.–2027., međutim bez ikakvog ograničenja u smislu iznosa prilagodbe gornjih granica kako bi se osigurala posebna i najveća fleksibilnost.

Članak 5. – Tehnička prilagodba

U ovom članku ponavlja se tekst članka 6. postojeće Uredbe. Financijski okvir prikazuje se u cijenama iz 2018. Zadržan je postupak za njegovu godišnju tehničku prilagodbu i deflator od 2 %. U stavku 1. redoslijed podstavaka od (d) do (f) izmijenjen je kako bi odražavao redoslijed članaka u poglavlju 3.

Članak 6. – Prilagodba iznosa za kohezijsku politiku

U ovom članku ponavlja se tekst članka 7. postojeće Uredbe u vezi s prilagodbom iznosa za kohezijsku politiku na temelju najnovijih statističkih podataka, s iznimkom preispitivanja prihvatljivosti za Kohezijski fond. Predložene izmjene odraz su vremenskog rasporeda za VFO za razdoblje 2021.–2027.

Članak 7. – Prilagodbe koje se odnose na mjere povezane s dobrim gospodarskim upravljanjem ili zaštitom proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama.

U odnosu na makroekonomsku uvjetovanost u ovom članku ponavlja se tekst članka 8. postojeće Uredbe. Predlaže se proširenje tog mehanizma kako bi se gornje granice VFO-a prilagodile u slučaju ukidanja mjera povezanih sa zaštitom proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama¹³. U oba slučaja predlaže se da

¹⁰ Uredba (EU) br. [XXX/201X] Europskog parlamenta i Vijeća od [...] o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L...).

¹¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 332/2002 od 18. veljače 2002. o uspostavi instrumenta srednjoročne financijske pomoći platnim bilancama država članica, SL L 053, 23.2.2002., str. 1.

¹² Uredba Vijeća (EU) br. 407/2010 od 11. svibnja 2010. o uspostavi Mehanizma za europsku financijsku stabilnost, SL L 118, 12.5.2010., str. 1.

¹³ COM(2018) 324, 2.5.2018.

se najdulje razdoblje za ponovno unošenje suspendiranih obveza u proračun ograniči na $n + 2$ godine.

Članak 8. – Prilagodba nakon donošenja novih pravila ili programa u okviru podijeljenog upravljanja

Predlaže se izmjena gornjih granica u slučaju kasnijeg donošenja novih pravila ili programa u okviru podijeljenog upravljanja putem tehničke prilagodbe, a ne revizije kako je trenutačno slučaj (članak 19. postojeće Uredbe o VFO-u) jer je riječ o automatskoj i mehaničkoj izmjeni koja se treba provesti brzo kako bi se omogućio završetak postupka programiranja. Predlaže se prijenos neiskorištenih sredstava iz 2021. u jednakim tranšama na četiri sljedeće godine u razdoblju od 2022. do 2025.

Poglavlje 3. – Posebni instrumenti

Redoslijed prikaza posebnih instrumenata promijenjen je kako bi se prvo navela dva posebna instrumenta (Europski fond za prilagodbu globalizaciji, Fond solidarnosti Europske unije) koji su povezani s posebnim temeljnim aktima. Odredbe o mobilizaciji pojednostavnjene su u Uredbi i nacrtu Međuinstitucijskog sporazuma uzimajući u obzir odredbe koje su već uključene u posebne sektorske temeljne akte i Financijsku uredbu.

Članak 9. – Europski fond za prilagodbu globalizaciji

U ovom članku ponavlja se tekst članka 12. postojeće Uredbe. Definicija ciljeva i područje primjene Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji utvrdit će se u posebnom temeljnom aktu (Uredba (EU) XXXX/XX¹⁴). Najveći godišnji iznos povećan je na 200 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.).

Članak 10. – Fond solidarnosti Europske unije

U ovom članku ponavlja se tekst članka 10. postojeće Uredbe. Definicija ciljeva i područje primjene Fonda solidarnosti Europske unije utvrđeni su u posebnom temeljnom aktu (Uredba (EZ) br. 2012/2002 kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 661/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014.), za koju nisu predložene izmjene. Najveći godišnji iznos povećan je na 600 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.).

Članak 11. – Pričuva za pomoć u nuždi

Ovaj članak odgovara članku 9. postojeće Uredbe. Uzimajući u obzir potrebu da se osigura sposobnost odgovora proračuna Unije i nove izazove s kojima se Unija suočila i s kojima se i dalje suočava, predlaže se da se opseg Pričuve za pomoć u nuždi proširi na operacije unutar EU-a, da se osigura zajednički mehanizam za financijsko jačanje djelovanja EU-a pri reagiranju na sve vrste kriza (prirodne katastrofe, hitne situacije u području upravljanja migracijama, humanitarne hitne situacije, epidemije itd.) na svim zemljopisnim područjima. Kako bi se što više povećala sposobnost odgovora proračuna EU-a, nema izdvajanja sredstava ili prioritete upotrebe posebnih programa. Međutim tijekom godine bi se primjenjivala privremena ograničenja upotrebe kako bi se osigurala sposobnost odgovora na unutarnje ili vanjske krize u svakom trenutku i osiguralo da se mogu mobilizirati sredstva za pokrivanje potreba koje mogu nastati krajem godine. Najveći godišnji iznos povećan je na 600 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.).

Članak 12. – Ukupna razlika do gornje granice za obveze (pričuva Unije)

Ovaj članak odgovara članku 14. postojeće Uredbe. Uz razlike do gornje granice koje ostaju na raspolaganju ispod gornjih granica VFO-a za obveze u godini $n-1$ i primjenjive su već od

¹⁴

SL L, , str. .

2022., predlaže se da se od 2023. sredstva ukupne razlike do gornje granice za obveze (pričuva Unije) povećaju iznosima koji odgovaraju opozvanim odobrenim sredstvima za godinu n–2, uz iznimku opozvanih sredstava koja su ponovno stavljena na raspolaganje u skladu s posebnim pravilima utvrđenima u članku [15.] Financijske uredbe. Odredbe o mobilizaciji ostaju nepromijenjene u odnosu na postojeću ukupnu razliku do gornje granice za obveze.

Članak 13. – Instrument fleksibilnosti

Ovaj članak odgovara članku 11. postojeće Uredbe. Najveći godišnji iznos povećan je na 1 milijardu EUR (u cijenama iz 2018.). Osim toga, predlaže se da se instrumentu fleksibilnosti dodaju neiskorišteni iznosi pričuve za pomoć u nuždi koji su istekli tijekom prethodne godine, kao što se već dodaju Fondu solidarnosti Europske unije i Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji na temelju postojeće Uredbe. Izračuni iznosa koji su dostupni u okviru instrumenta fleksibilnosti i dalje će se dostavljati u okviru godišnje tehničke prilagodbe iz članka 5.

Članak 14. – Pričuva za nepredviđene izdatke

U ovom članku ponavlja se tekst članka 13. postojeće Uredbe.

Poglavlje 4. – Preispitivanje i revizija VFO-a

Članak 15. – Revizija VFO-a

Tekst ovog članka odgovara članku 17. postojeće Uredbe. Pojednostavnjen je tekst stavka 3. u vezi s ispitivanjem mogućnosti za preraspodjelu u okviru relevantnog naslova VFO-a.

Članak 16. – Preispitivanje u sredini razdoblja VFO-a

Ovaj članak odgovara članku 2. postojeće Uredbe. Predlaže se da Komisija do kraja 2023. predloži preispitivanje funkcioniranja VFO-a koje će popratiti relevantni prijedlozi za preostalo razdoblje, uključujući prijedlog za reviziju VFO-a (članak 15. stavak 1.).

Članak 17. – Revizija povezana s provedbom

Tekst ovog članka odgovara članku 18. postojeće Uredbe. Opće pravilo u vezi s izborom trenutka donošenja revizije uklonjeno je kako se ne bi vremenski ograničavala mogućnost revizije VFO-a na temelju provedbe, ako se pojavi potreba za tim.

Članak 18. – Revizija VFO-a u slučaju revizije Ugovorâ

U ovom članku ponavlja se tekst članka 20. postojeće Uredbe.

Članak 19. – Revizija VFO-a u slučaju proširenja Unije

U ovom članku ponavlja se tekst članka 21. postojeće Uredbe.

Članak 20. – Revizija VFO-a u slučaju ponovnog ujedinjenja Cipra

U ovom članku ponavlja se tekst članka 22. postojeće Uredbe.

Poglavlje 5. – Doprinos financiranju velikih projekata

Članak 21. – Doprinos financiranju velikih projekata

Ovaj članak odgovara članku 16. postojeće Uredbe. Predlaže se da se u razdoblju 2021.–2027. zadrže odredbe o određivanju najvećih iznosa za doprinos iz proračuna Unije velikim infrastrukturnim projektima koji se financiraju u okviru gornjih granica VFO-a, ali koji traju znatno duže od razdoblja utvrđenog u financijskom okviru.

To bi se odnosilo na velike projekte u okviru predloženog Europskog svemirskog programa te projekt Međunarodnog termonuklearnog eksperimentalnog reaktora (ITER).

Stoga se predloženom odredbom predviđa namjensko izdvajanje iznosa na raspolaganju za VFO u razdoblju 2021.–2027. Zakonodavni akti koji se odnose na navedene programe moraju biti u skladu s financijskim odredbama utvrđenima u ovoj Uredbi.

Poglavlje 6. – Međuinstitucijska suradnja u proračunskom postupku

Članak 22. – Međuinstitucijska suradnja u proračunskom postupku

U ovom članku ponavlja se tekst članka 23. postojeće Uredbe.

Članak 23. – Jedinstvo proračuna

U ovom članku ponavlja se tekst članka 24. postojeće Uredbe.

Poglavlje 7. – Završne odredbe

Članak 24. – Prijelaz prema sljedećem financijskom okviru

Tekst ovog članka odgovara članku 25. postojeće Uredbe. Njime se utvrđuje obveza Komisije da novi financijski okvir predstavi do 1. srpnja 2025.

Pravila u slučaju da se do kraja financijskog okvira obuhvaćenog ovom Uredbom ne postigne sporazum o novom financijskom okviru definirana su primarnim zakonodavstvom (članak 312. stavak 4. UFEU-a) i ne trebaju se ponavljati u ovoj Uredbi. Navedena su u uvodnoj izjavi 15.

Članak 25. – Stupanje na snagu

U završnom članku nacrtu Uredbe o VFO-u utvrđuje se datum stupanja na snagu i datum primjene uredbe. Međuinstitucijski sporazum trebao bi stupiti na snagu istog dana jer se ta dva pravna teksta međusobno nadopunjuju.

3.2. Međuinstitucijski sporazum o suradnji u proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju

Uvod – točke od 1. do 6. nacrtu Međuinstitucijskog sporazuma

U uvodnom dijelu nacrtu Međuinstitucijskog sporazuma navodi se upućivanje na Ugovor (članak 295.), utvrđuje se obvezujuća priroda tog sporazuma i njegova usklađenost s drugim pravnim aktima povezanim s višegodišnjim financijskim okvirom i proračunskim postupkom, opisuje se struktura sporazuma te se određuje datum njegova stupanja na snagu (isti kao i datum stupanja na snagu Uredbe o VFO-u).

U tom dijelu tekst je jednak tekstu iz točaka od 1. do 6. važećeg Međuinstitucijskog sporazuma.

Dio I. – Odredbe o financijskom okviru

A. Odredbe o financijskom okviru

U točki 7. nacrtu Međuinstitucijskog sporazuma riječ je o razlikama do gornjih granica. U Uredbi o VFO-u utvrđene su gornje granice za sve naslove, koje se u skladu s Ugovorom moraju poštovati u svakom godišnjem proračunskom postupku. Međutim, trebalo bi zadržati praksu da se u najvećoj mogućoj mjeri osiguraju dovoljne razlike do gornjih granica. To je element međuinstitucijske suradnje i dobre volje institucija u proračunskom postupku. Ta je odredba bez izmjena preuzeta iz točke 8. važećeg Međuinstitucijskog sporazuma, osim upućivanja na podnaslov „Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija” jer se u novoj strukturi VFO-a ne predlaže takav podnaslov.

U točki 8. predviđa se ažuriranje procjene odobrenih sredstava za plaćanje za razdoblje nakon 2027. u četvrtoj godini provedbe VFO-a, u skladu s postojećom praksom i točkom 9. važećeg Međuinstitucijskog sporazuma.

B. Odredbe o posebnim instrumentima

Točke od 9. do 13. odgovaraju točkama od 10. do 14. važećeg Međuinstitucijskog sporazuma i u njima se utvrđuju postupci za mobilizaciju sredstava iz sljedećih posebnih instrumenata koji su utvrđeni u Uredbi o VFO-u: Europski fond za prilagodbu globalizaciji, Fond solidarnosti Europske unije, pričuva za pomoć u nuždi, instrument fleksibilnosti te pričuva za nepredviđene izdatke. Poredak odredbi izmijenjen je u skladu s poretком u nacrtu Uredbe o VFO-u.

Tekst odredbi izmijenjen je:

- kako bi se pravila o glasovanju propisana za mobilizaciju sredstava iz Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji, Fonda solidarnosti Europske unije i instrumenta fleksibilnosti uskladila s pravilima koja se u skladu s člankom 314. UFEU-a primjenjuju na donošenje proračuna EU-a,
- kako bi se tekst pojednostavnio i racionalizirao ako su posebne odredbe već uključene u Financijsku uredbu ili relevantni sektorski temeljni akt: pravila koja se primjenjuju na prijenose (Europski fond za prilagodbu globalizaciji i pričuva za pomoć u nuždi), odluka o mobilizaciji sredstava (Europski fond za prilagodbu globalizaciji i Fond solidarnosti Europske unije).

Dio II. – Poboljšanje međuinstitucijske suradnje u proračunskom postupku

A. Postupak međuinstitucijske suradnje

U točki 14. upućuje se na pojedinosti o međuinstitucijskoj suradnji tijekom proračunskog postupka, koje su utvrđene u Prilogu Međuinstitucijskom sporazumu.

U točki 15., koja se odnosi na „proračunsku transparentnost”, zadržan je tekst iz točke 16. važećeg Međuinstitucijskog sporazuma, uz određene izmjene kako bi se uzela u obzir izvješća za koja su sad u Financijskoj uredbi utvrđene detaljne odredbe (npr. uzajamni fondovi iz članka 41. stavka 6. i članka 252. te petogodišnja predviđanja priljeva i odljeva iz članka 247. stavka 1 točke (c)). Tekst je izmijenjen i kako bi se uzeo u obzir prijedlog da se Europski razvojni fond od 2021. uključi u proračun Unije. Izvješćivanje o Europskom razvojnem fondu na temelju točke 15. Međuinstitucijskog sporazuma stoga bi se trebalo primjenjivati samo na neriješena pitanja povezana s prošlim europskim razvojnim fondovima.

B. Uključivanje financijskih odredaba u zakonodavne akte

Zadržavaju se odredbe iz važećeg Međuinstitucijskog sporazuma. Moguće odstupanje od iznosa navedenih u zakonodavnim aktima povećano je s 10 % na 15 % kako bi se povećala fleksibilnost unutar naslovâ (točka 16.). Ta se odredba ne primjenjuje na iznos koji je unaprijed dodijeljen državama članicama za cijelo trajanje financijskog okvira ni na velike projekte iz članka 21. Uredbe o VFO-u.

Točka 17. izmijenjena je radi terminološkog usklađivanja s UFEU-om. Upućivanje na Zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 4. ožujka 1975. obrisano je jer je zastarjelo.

C. Rashodi povezani sa sporazumima o ribarstvu

Kad je riječ o odredbama o suradnji i informacijama o proračunskim pitanjima povezanim sa sporazumima o ribarstvu, zadržan je tekst važećeg međuinstitucijskog sporazuma, no

neproračunsko pitanje sudjelovanja u pregovorima o međunarodnim sporazumima već je obuhvaćeno točkama 25. i 26. Okvirnog sporazuma o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije od 20. listopada 2010.¹⁵, stoga je bolje da to pitanje ne bude obuhvaćeno i međuinstitucijskim sporazumom.

D. Financiranje zajedničke vanjske i sigurnosne politike

Točka 20. jednaka je točki 23. važećeg međuinstitucijskog sporazuma.

U točki 21. najvećim je dijelom preuzet tekst točke 24. važećeg međuinstitucijskog sporazuma, no promijenjen je redoslijed podtočaka i pojašnjena je terminologija („operacije” umjesto „instrumenti”). Uklonjeno je upućivanje na pričuvu za pomoć u nuždi jer će, na temelju proširenog područja primjene predloženog u članku 11. Uredbe o VFO-u, i dalje biti moguće mobilizirati sredstva iz pričuve za pomoć u nuždi za potrebe hitnog povećanja proračuna za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku.

U točki 22. predlaže se utvrđivanje fiksnog datuma (30. studenoga svake godine) za dogovor o godišnjem rasporedu održavanja savjetodavnih sastanaka u narednoj godini za potrebe redovitog dijaloga između Europskog parlamenta i Visokog predstavnika.

E. Rad institucija u području pitanja razvojne politike

Točka 23. izmijenjena je kako bi se uzelo u obzir predloženo uključivanje Europskog razvojnog fonda u proračun Unije.

Dio III. – Dobro financijsko upravljanje sredstvima EU-a

Točke 28. i 29. važećeg međuinstitucijskog sporazuma, koje se odnose na godišnje izvješće o procjeni predviđeno člankom 318. UFEU-a, brišu se jer su ta izvješća sad obuhvaćena posebnim odredbama Financijske uredbe (članak 41. stavak 3. točka (g), odnosno članak 247. stavak 1. točka (e)).

U točku 24., koja se odnosi na financijsko programiranje, prenesen je tekst točke 30. važećeg međuinstitucijskog sporazuma, uz izmjene kako bi se datumi uskladili s datumima utvrđenima u članku 41. stavku 2. Financijske uredbe.

Odjeljak B (točke od 25. do 28.), koji se odnosi na agencije i europske škole, nije izmijenjen u odnosu na važeći međuinstitucijski sporazum.

Prilog – Međuinstitucijska suradnja tijekom proračunskog postupka

Odredbe navedene u Prilogu prenesene su iz postojećeg međuinstitucijskog sporazuma jer se pokazalo da su pouzdan temelj za suradnju između institucija, uz dvije izmjene:

- tekst u točki 9. koji se odnosi na pisma izmjene nacrtu proračuna usklađen je s tekstom članka 42. Financijske uredbe;
- kako bi se uzela u obzir trenutačna praksa i kako bi se tekst uskladio s točkom 20. Priloga, riječ „provedivost” zamijenjena je riječju „izvršivost”.

¹⁵ SL L 304, 20.11.2010., str. 47.

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 312.,
uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 106.a,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta¹⁶,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Uzimajući u obzir potrebu za primjerenom razinom predvidljivosti za pripremu i provedbu srednjoročnih ulaganja, trebalo bi odrediti da je trajanje višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) sedam godina, počevši od 1. siječnja 2021.
- (2) Godišnje gornje granice odobrenih sredstava za preuzete obveze po kategorijama rashoda i godišnje gornje granice odobrenih sredstava za plaćanje utvrđene VFO-om moraju poštovati primjenjive gornje granice za preuzete obveze i vlastita sredstva, koje su utvrđene u skladu s Odlukom Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske, donesenom u skladu s člankom 311. trećim stavkom UFEU-a.
- (3) Ako je potrebno mobilizirati jamstva dana u okviru općeg proračuna Unije za pružanje financijske pomoći državama članicama odobrene u skladu s člankom [208. stavkom 1.] Uredbe (EU) br. [xxx/201x] Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷ („Financijska uredba”), potreban iznos trebao bi se mobilizirati iznad gornjih granica odobrenih sredstava za preuzete obveze i odobrenih sredstava za plaćanje u VFO-u, uz poštovanje gornje granice vlastitih sredstava.
- (4) U VFO-o ne bi se trebale uzimati u obzir proračunske stavke koje se financiraju namjenskim prihodima u smislu Financijske uredbe.
- (5) VFO bi trebalo utvrditi u cijenama iz 2018. Trebalo bi utvrditi i pravila za godišnje tehničke prilagodbe VFO-a za ponovni izračun gornjih granica i raspoloživih razlika do gornjih granica.
- (6) Trebalo bi primijeniti posebnu i najveću moguću fleksibilnost kako bi Unija mogla ispuniti svoje obveze u skladu s člankom 323. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

¹⁶ SL C, , str. .

¹⁷ Uredba (EU) br. [XXX/201X] Europskog parlamenta i Vijeća od [...] o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L...).

- (7) Sljedeći posebni instrumenti nužni su kako bi se Uniji omogućilo reagiranje na određene nepredviđene okolnosti ili kako bi se omogućilo financiranje jasno utvrđenih rashoda koji se ne mogu financirati u okviru gornjih granica raspoloživih za jedan ili više naslova kako je utvrđeno u višegodišnjem financijskom okviru, te na taj način olakšao proračunski postupak: Europski fond za prilagodbu globalizaciji, Fond solidarnosti Europske unije, Pričuva za pomoć u nuždi, ukupna razlika do gornje granice za obveze (pričuva Unije), instrument fleksibilnosti i pričuva za nepredviđene izdatke. Pričuva za pomoć u nuždi nije namijenjena za suočavanje s posljedicama kriza povezanih s tržištem koje utječu na poljoprivrednu proizvodnju ili distribuciju. Stoga bi trebalo utvrditi posebne odredbe kako bi se omogućilo da se u proračun unesu odobrena sredstva za preuzete obveze i odgovarajuća odobrena sredstva za plaćanje iznad gornjih granica utvrđenih u VFO-u ako je potrebno upotrijebiti posebne instrumente.
- (8) Nacionalni iznosi za kohezijsku politiku utvrđuju se na osnovi statističkih podataka i prognoza korištenih u prijedlogu Komisije za ovu Uredbu iz svibnja 2018. S obzirom na nesigurnost prognoza i učinak za države članice podložne ograničenju iznosa dodjele sredstava, tijekom razdoblja VFO-a potrebno je provesti preispitivanje i usporediti predviđene i stvarne statističke podatke te u slučaju znatnih razlika osigurati prilagodbu nacionalnih iznosa za predmetne države članice i odgovarajućih gornjih granica VFO-a.
- (9) Trebalo bi utvrditi pravila za druge situacije u kojima će možda biti potrebna prilagodba VFO-a. Te prilagodbe mogu biti povezane s kašnjenjem pri donošenju novih pravila ili programa u okviru podijeljenog upravljanja ili mjerama koje se odnose na dobro gospodarsko upravljanje ili zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, donesenima u skladu s relevantnim temeljnim aktima.
- (10) Funkcioniranje VFO-a potrebno je preispitati sredinom razdoblja njegove provedbe. Rezultate tog preispitivanja trebalo bi uzeti u obzir tijekom svake revizije ove Uredbe za preostale godine trajanja VFO-a.
- (11) Potrebno je predvidjeti reviziju VFO-a u slučaju revizije Ugovorâ, ponovnog ujedinjenja Cipra ili proširenja Unije te s obzirom na izvršenje proračuna.
- (12) Ovu će Uredbu možda biti potrebno revidirati u slučaju nepredviđenih okolnosti koje se ne mogu riješiti u okviru gornjih granica utvrđenih u VFO-u. Stoga je u takvim slučajevima potrebno predvidjeti reviziju VFO-a.
- (13) Potrebna su i posebna pravila koja se odnose na velike infrastrukturne projekte čiji je vijek znatno duži od razdoblja obuhvaćenog VFO-om. Potrebno je utvrditi maksimalne iznose za doprinose iz općeg proračuna Unije za te projekte i na taj način osigurati da oni nemaju nikakav učinak na druge projekte koji se financiraju iz tog proračuna.
- (14) Potrebno je utvrditi opća pravila o međuinstitucijskoj suradnji u proračunskom postupku.
- (15) Komisija bi trebala predstaviti prijedlog novog višegodišnjeg financijskog okvira do 1. srpnja 2025. kako bi se institucijama omogućilo da ga donesu dovoljno vremena prije početka narednog višegodišnjeg financijskog okvira. U skladu s člankom 312. stavkom 4. UFEU-a gornje granice koje se odnose na prethodnu godinu utvrđene u ovoj Uredbi trebaju se nastaviti primjenjivati u slučaju da se novi financijski okvir ne donese prije kraja razdoblja VFO-a utvrđenog u ovoj Uredbi,

Poglavlje 1. **Opće odredbe**

Članak 1.

Višegodišnji financijski okvir

Ovom Uredbom utvrđuje se višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (VFO).

Članak 2.

Pridržavanje gornjih granica VFO-a

1. Europski parlament, Vijeće i Komisija tijekom svakog proračunskog postupka i pri izvršenju proračuna za dotičnu godinu pridržavaju se godišnjih gornjih granica rashoda utvrđenih u Prilogu („gornje granice VFO-a”).

Iznos ispod gornje granice za naslov III. određen u Prilogu utvrđuje se ne dovodeći u pitanje fleksibilnost između dva stupa zajedničke poljoprivredne politike (ZPP). Prilagođena gornja granica koju treba primijeniti na prvi stup ZPP-a nakon prijenosa između Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i izravnih plaćanja utvrđuje se u mjerodavnom pravnom aktu, a VFO se na odgovarajući način prilagođava u okviru tehničke prilagodbe predviđene u članku 5. ove Uredbe.

2. Ako je potrebno upotrijebiti sredstva iz posebnih instrumenata predviđenih u člancima od 9. do 14., odobrena sredstva za preuzete obveze i odgovarajuća odobrena sredstva za plaćanje unose se u proračun iznad relevantnih gornjih granica VFO-a.
3. Ako je potrebno mobilizirati jamstvo za pružanje financijske pomoći državama članicama odobrene u skladu s člankom [208. stavkom 1.] Uredbe (EU) br. [xxx/201x] („Financijska uredba”), potreban iznos mobilizira se iznad gornjih granica utvrđenih u VFO-u.

Članak 3.

Poštovanje gornje granice vlastitih sredstava

4. Za svaku godinu obuhvaćenu VFO-om ukupna potrebna odobrena sredstva za plaćanje, nakon godišnje prilagodbe i uzimanja u obzir svih drugih prilagodbi i revizija te primjene članka 2. stavaka 2. i 3., ne smiju biti takva da bi dovela do stope zahtjeva za uplatu vlastitih sredstava koja nadilazi gornju granicu vlastitih sredstava utvrđenu u skladu s Odlukom Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije („Odluka o vlastitim sredstvima”), donesenom u skladu s člankom 311. trećim stavkom UFEU-a, koja je na snazi.
5. Ako je to potrebno, gornje granice utvrđene u VFO-u snižavaju se kako bi se osiguralo poštovanje gornje granice vlastitih sredstava utvrđene u skladu s Odlukom o vlastitim sredstvima koja je na snazi.

Poglavlje 2.

Prilagodbe VFO-a

Članak 4.

Ukupna razlika do gornje granice za plaćanje

1. Svake godine, počevši od 2022., kao dio tehničke prilagodbe iz članka 5., Komisija prilagođava gornju granicu za plaćanje za razdoblje 2022.–2027. navise za iznos jednak razlici između izvršenih plaćanja i gornje granice za plaćanje iz VFO-a za godinu n–1.
2. Svaka prilagodba navise u cijelosti se kompenzira odgovarajućim smanjenjem gornje granice za plaćanje za godinu n–1.

Članak 5.

Tehničke prilagodbe

1. Komisija svake godine prije početka proračunskog postupka za godinu n+1 obavlja sljedeće tehničke prilagodbe VFO-a:
 - (a) ponovno vrednovanje gornjih granica te ukupnih iznosa odobrenih sredstava za preuzete obveze i odobrenih sredstava za plaćanje, u skladu s cijenama iz godine n+1;
 - (b) izračun razlike raspoložive u okviru gornje granice vlastitih sredstava utvrđene u skladu s Odlukom o vlastitim sredstvima koja je na snazi;
 - (c) izračun ukupne razlike do gornje granice za plaćanje iz članka 4.;
 - (d) izračun ukupne razlike do gornje granice za obveze (pričuva Unije) iz članka 12.;
 - (e) izračun iznosa koje treba staviti na raspolaganje instrumentu fleksibilnosti u skladu s člankom 13. stavkom 1. drugim podstavkom;
 - (f) izračun apsolutnog iznosa pričuve za nepredviđene izdatke iz članka 14.
2. Tehničke prilagodbe iz stavka 1. provode se na temelju fiksnog deflatora od 2 % godišnje.
3. Komisija rezultate tehničkih prilagodbi iz stavka 1. i gospodarske prognoze na kojima se temelje priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
4. Ne dovodeći u pitanje članke 6, 7. i 8., ne smije biti daljnjih tehničkih prilagodbi za predmetnu godinu, ni tijekom godine ni u obliku naknadnih ispravaka tijekom godina koje slijede.

Članak 6.

Prilagodba iznosa za kohezijsku politiku

1. Komisija 2024. zajedno s tehničkom prilagodbom za 2025. preispituje ukupnu dodjelu sredstava za sve države članice u okviru cilja kohezijske politike „Ulaganje u rast i radna mjesta” za razdoblje 2025.–2027., primjenjujući metodu dodjele sredstava definiranu u odgovarajućem temeljnom aktu na temelju tada raspoloživih najaktualnijih statističkih podataka i na temelju usporedbe, za države članice podložne ograničenju, između kumulativnog nacionalnog BDP-a za godine od 2021.

do 2023. te kumulativnog nacionalnog BDP-a procijenjenog za 2018. Komisija te ukupne dodjele sredstava prilagođava kad god postoji kumulativna divergencija veća od +/- 5 %.

2. Prilagodbe koje su potrebne u jednakim se dijelovima raspoređuju tijekom razdoblja 2025.–2027. i odgovarajuće gornje granice VFO-a prilagođavaju se u skladu s time. Gornje granice za plaćanje također se prilagođavaju u skladu s time kako bi se osiguralo uredno napredovanje u skladu s odobrenim sredstvima za preuzete obveze.
3. Ukupni neto učinak prilagodbi iz stavka 2., bilo pozitivan ili negativan, ne smije biti veći od 4 milijarde EUR.

Članak 7.

Prilagodbe koje se odnose na mjere povezane s dobrim gospodarskim upravljanjem ili zaštitom proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama

U slučaju ukidanja, u skladu s odgovarajućim temeljnim aktima, suspenzije proračunskih sredstava za obveze u vezi sa sredstvima Unije u okviru mjera povezanih s dobrim gospodarskim upravljanjem ili zaštitom proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, iznosi koji odgovaraju suspendiranim obvezama prenose se na naredne godine i odgovarajuće gornje granice VFO-a prilagođavaju se u skladu s time.

Suspendirane obveze iz godine n ne mogu se ponovo uključiti u proračun nakon godine n+2.

Članak 8.

Prilagodba nakon donošenja novih pravila ili programa u okviru podijeljenog upravljanja

U slučaju donošenja novih pravila ili programa nakon 1. siječnja 2021. u okviru podijeljenog upravljanja za strukturne fondove, Kohezijski fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo, Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost te instrument za upravljanje granicama i vize u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama iznosi dodijeljenih sredstava koja nisu iskorištena 2021. u jednakim se dijelovima raspoređuju tijekom razdoblja 2022.–2025., a odgovarajuće gornje granice VFO-a prilagođavaju se u skladu s time.

Poglavlje 3. Posebni instrumenti

Članak 9.

Europski fond za prilagodbu globalizaciji

1. Europski fond za prilagodbu globalizaciji, čiji su ciljevi i područje primjene utvrđeni u [Uredbi (EU) XXXX/XX Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸], ne smije premašiti najveći godišnji iznos od 200 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.).
2. Odobrena sredstva za Europski fond za prilagodbu globalizaciji uključena su u opći proračun Europske unije kao rezervacija.

¹⁸

SL L, , str. .

Članak 10.

Fond solidarnosti Europske unije

1. Fond solidarnosti Europske unije, čiji su ciljevi i područje primjene utvrđeni u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1217/2002¹⁹, ne smije premašiti najveći godišnji iznos od 600 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.). Prvog listopada svake godine najmanje četvrtina tog godišnjeg iznosa ostaje na raspolaganju radi pokrivanja potreba koje bi se mogle pojaviti do kraja te godine. Dio godišnjeg iznosa koji nije iskorišten u godini n može se iskoristiti do godine n+1. Dio godišnjeg iznosa koji proizlazi iz prethodne godine koristi se prvi. Dio godišnjeg iznosa iz godine n koji nije iskorišten u godini n+1 prestaje važiti.
2. U iznimnim slučajevima te ako preostala financijska sredstva raspoloživa u Fondu solidarnosti Europske unije u godini tijekom koje je došlo do katastrofe nisu dovoljna da bi se pokrio iznos pomoći koji se smatra potrebnim, Komisija može predložiti financiranje razlike iz godišnjih iznosa raspoloživih za sljedeću godinu.

Članak 11.

Pričuva za pomoć u nuždi

1. Pričuva za pomoć u nuždi može se iskoristiti za brz odgovor na posebne hitne potrebe u Uniji ili u trećim zemljama nakon događaja koje nije bilo moguće predvidjeti kad je proračun donesen, posebno za hitan odgovor i aktivnosti potpore nakon prirodne katastrofe ili nesreće izazvane ljudskim djelovanjem, humanitarne krize, u slučajevima velikih prijetnji za javno zdravlje, veterinarskih ili fitosanitarnih prijetnji te u situacijama u kojima dolazi do osobitog pritiska zbog migracijskih tokova na vanjskim granicama Unije ako to zahtijevaju okolnosti.
2. Godišnji iznos pričuve utvrđen je na 600 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.) i može se iskoristiti do godine n+1 u skladu s Financijskom uredbom. Ta pričuva unosi se u opći proračun Unije kao rezervacija. Dio godišnjeg iznosa koji proizlazi iz prethodne godine koristi se prvi. Dio godišnjeg iznosa iz godine n koji nije iskorišten u godini n+1 prestaje važiti.

Do 1. listopada svake godine najmanje četvrtina godišnjeg iznosa za godinu n ostaje na raspolaganju radi pokrivanja potreba koje bi se mogle pojaviti do kraja te godine.

Najviše polovina raspoloživog iznosa do 30. rujna svake godine može se mobilizirati za unutarnje odnosno vanjske operacije.

Od 1. listopada preostali dio raspoloživog iznosa može se mobilizirati za unutarnje ili vanjske operacije kako bi se pokrile potrebe koje bi se mogle pojaviti do kraja te godine.

Članak 12.

Ukupna razlika do gornje granice za obveze (pričuva Unije)

1. Ukupna razlika do gornje granice za obveze (pričuva Unije), koju je potrebno staviti na raspolaganje iznad gornjih granica utvrđenih u VFO-u za razdoblje 2022.–2027. obuhvaća sljedeće:

¹⁹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1217/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije (SL L 311, 14.11.2002., str. 3.).

- (a) razlike koje ostaju na raspolaganju ispod gornjih granica VFO-a za obveze u godini $n-1$;
 - (b) od 2023. godine, uz razlike do gornjih granica iz točke (a), iznos koji je jednak opozvanim odobrenim sredstvima tijekom godine $n-2$, ne dovodeći u pitanje članak [15.] Financijske uredbe.
2. Europski parlament i Vijeće mogu mobilizirati ukupnu razliku do gornje granice za obveze (pričuvu Unije) ili njezin dio u okviru proračunskog postupka iz članka 314. UFEU-a.

*Članak 13.
Instrument fleksibilnosti*

Instrument fleksibilnosti može se upotrijebiti za financiranje, u određenoj financijskoj godini, precizno određenog rashoda koji nije moguće financirati u okviru gornjih granica raspoloživih za jedan ili više drugih naslova. Podložno drugom postavku, gornja granica raspoloživog godišnjeg iznosa za instrument fleksibilnosti utvrđuje se na 1 000 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.).

Godišnji iznos raspoloživ za instrument fleksibilnosti povećava se svake godine za sljedeće iznose:

- (a) iznos ekvivalentan dijelu godišnjeg iznosa za Europski fond za prilagodbu globalizaciji koji je prestao važiti u prethodnoj godini;
- (b) iznos ekvivalentan dijelu godišnjeg iznosa za Fond solidarnosti Europske unije koji je prestao važiti u prethodnoj godini u skladu s člankom 10. stavkom 1.;
- (c) iznos ekvivalentan dijelu godišnjeg iznosa za Pričuvenu za pomoć u nuždi koji je prestao važiti u prethodnoj godini u skladu s člankom 11. stavkom 2.

Iznosi stavljeni na raspolaganje instrumentu fleksibilnosti u skladu s drugim postavkom koriste se u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku.

3. Neiskorišteni dio godišnjeg iznosa instrumenta fleksibilnosti može se iskoristiti do godine $n+3$. Dio godišnjeg iznosa koji proizlazi iz prethodnih godina koristi se prvi i to prema redoslijedu starosti. Dio godišnjeg iznosa iz godine n koji nije iskorišten u godini $n+3$ prestaje važiti.

*Članak 14.
Pričuva za nepredviđene izdatke*

- 1. Pričuva za nepredviđene izdatke od najviše 0,03 % bruto nacionalnog dohotka Unije utvrđuje se izvan gornjih granica VFO-a kao instrument zamišljen kao krajnje rješenje za odgovor na nepredviđene okolnosti. Može se mobilizirati samo u vezi s izmjenom proračuna ili godišnjim proračunom.
- 2. Korištenje pričuve za nepredviđene izdatke ni u jednoj godini ne smije premašiti maksimalni iznos predviđen godišnjom tehničkom prilagodbom VFO-a i mora biti u skladu s gornjom granicom vlastitih sredstava.
- 3. Iznosi povučeni iz pričuve za nepredviđene izdatke u cijelosti se kompenziraju razlikama u jednom ili više naslova VFO-a za tekuću ili naredne financijske godine.
- 4. Iznosi kompenzirani u skladu sa stavkom 3. ne mobiliziraju se dodatno u kontekstu VFO-a. Korištenje pričuve za nepredviđene izdatke ne smije prouzročiti

prekoračenje ukupnih gornjih granica za odobrena sredstva za preuzete obveze i odobrena sredstva za plaćanje određenih u VFO-u za tekuću i naredne financijske godine.

Poglavlje 4.

Preispitivanje i revizija VFO-a

Članak 15.

Revizija VFO-a

1. Ne dovodeći u pitanje članak 3. stavak 2., članke od 16. do 20. i članak 24., u slučaju nepredviđenih okolnosti VFO se može revidirati u skladu s gornjom granicom vlastitih sredstava utvrđenom u skladu s Odlukom o vlastitim sredstvima koja je na snazi.
2. U pravilu svaki prijedlog za reviziju VFO-a u skladu sa stavkom 1. podnosi se i donosi prije početka proračunskog postupka za pojedinu godinu ili za prvu od predmetnih godina.
3. U svakom prijedlogu za reviziju VFO-a u skladu sa stavkom 1. razmatraju se mogućnosti preraspodjele rashoda među programima koji su obuhvaćeni naslovom na koji se odnosi revizija, pri čemu se posebno navode svi očekivani slučajevi kada proračunska sredstva neće biti iskorištena u cijelosti.
4. U svakoj reviziji VFO-a u skladu sa stavkom 1. uzimaju se u obzir mogućnosti za prijeboj svakog podizanja gornje granice za jedan naslov snižavanjem gornje granice za neki drugi.
5. U svakoj reviziji VFO-a u skladu sa stavkom 1. zadržava se odgovarajući odnos između obveza i plaćanja.

Članak 16.

Preispitivanje u sredini razdoblja VFO-a

Komisija do 1. siječnja 2024. predstavlja preispitivanje funkcioniranja VFO-a. To je preispitivanje prema potrebi popraćeno odgovarajućim prijedlozima.

Članak 17.

Revizija povezana s provedbom

Pri obavješćivanju Europskog parlamenta i Vijeća o rezultatima tehničkih prilagodbi VFO-a Komisija prema potrebi podnosi sve prijedloge za reviziju ukupnih odobrenih sredstava za plaćanja koje smatra potrebnima s obzirom na provedbu kako bi osigurala dobro upravljanje godišnjim gornjim granicama za plaćanje, a posebno njihovo uredno napredovanje u skladu s odobrenim sredstvima za preuzete obveze.

Članak 18.

Revizija VFO-a u slučaju revizije Ugovorâ

Ako dođe do revizije Ugovorâ koja ima proračunske posljedice, VFO se revidira u skladu s time.

Članak 19.

Revizija VFO-a u slučaju proširenja Unije

Ako Uniji pristupi nova članica ili više njih, VFO se revidira kako bi se uzele u obzir potrebe za rashodima koje iz toga proizlaze.

Članak 20.

Revizija VFO-a u slučaju ponovnog ujedinjenja Cipra

U slučaju ponovnog ujedinjenja Cipra, VFO se revidira kako bi se uzelo u obzir sveobuhvatno rješenje ciparskog problema i dodatne financijske potrebe koje proizlaze iz ponovnog ujedinjenja.

Poglavlje 5. Doprinos financiranju velikih projekata

Članak 21.

Doprinos financiranju velikih projekata

1. Za velike projekte u okviru [Uredbe XXXX/XX Europskog parlamenta i Vijeća – *Svemirski program*]²⁰ na raspolaganju je najveći iznos od 14 196 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.) iz općeg proračuna Unije za razdoblje 2021.–2027.
2. Za projekt Međunarodnog termonuklearnog eksperimentalnog reaktora (ITER) na raspolaganju je maksimalan iznos od 5 406 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.) iz općeg proračuna Unije za razdoblje 2021.–2027.

Poglavlje 6. Međuinstitucijska suradnja u proračunskom postupku

Članak 22.

Međuinstitucijska suradnja u proračunskom postupku

Europski parlament, Vijeće i Komisija („institucije”) poduzimaju mjere za pospješivanje godišnjeg proračunskog postupka.

Institucije surađuju u dobroj vjeri tijekom cijelog postupka kako bi međusobno uskladile stajališta. Institucije u svim fazama postupka surađuju putem odgovarajućih međuinstitucijskih kontakata radi praćenja napretka u radu i analize stupnja konvergencije.

Institucije osiguravaju usklađenost svojih kalendara rada koliko god je to moguće kako bi se omogućilo dosljedno i usklađeno provođenje postupka, a time i konačno donošenje općeg proračuna Unije.

Trijalozni se mogu odvijati u svim fazama postupka i na različitim razinama zastupanja, ovisno o vrsti očekivanih rasprava. Svaka institucija u skladu s vlastitim poslovnikom određuje sudionike za svaki sastanak, definira njihov mandat za pregovore i pravovremeno obavješćuje ostale institucije o organizaciji sastanaka.

²⁰

SL C, , str. .

Članak 23.
Jedinstvo proračuna

Svi rashodi i prihodi Unije i Euratoma uključuju se u opći proračun Unije u skladu s člankom [7.] Financijske uredbe, uključujući rashode koji proizlaze iz svake relevantne odluke koju Vijeće donese jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom u okviru članka 332. UFEU-a.

Poglavlje 7.
Završne odredbe

Članak 24.
Prijelaz prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru

Komisija podnosi prijedlog novog višegodišnjeg financijskog okvira do 1. srpnja 2025.

Članak 25.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.
Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik